

PDF FAILŲ PARUOŠIMO TAISYKLĖS

Mes spausdiname
idėjas

Ar Jūsų failai tinkami spausdinimui?

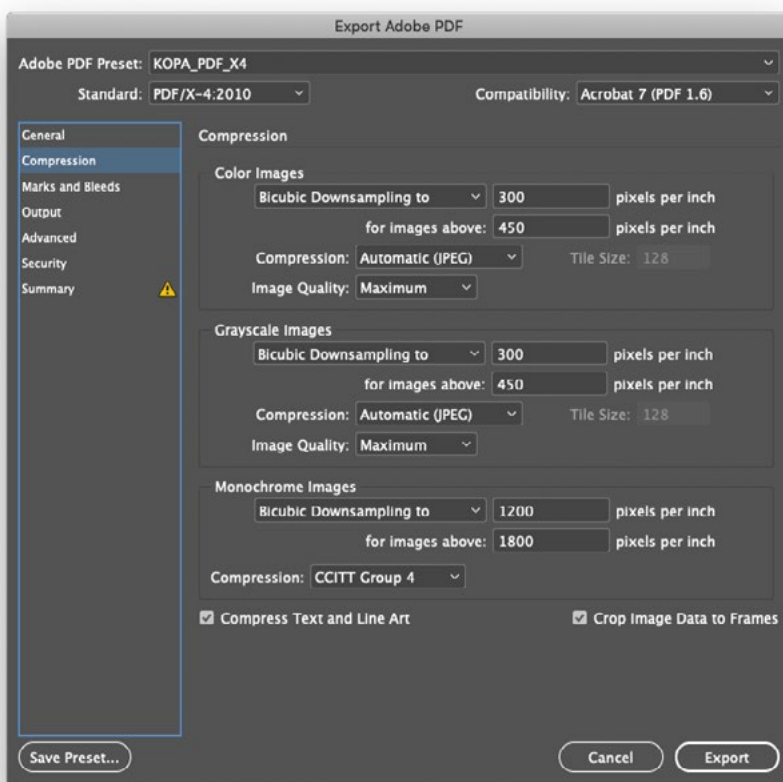
PAPRASTAS FAILŲ PARUOŠIMO SPAUDAI GIDAS

- 01 Failai spaudai priimami tik PDF formatu. Rekomenduojamas PDF/X standartas.
- 02 Failų pavadinimai. Ar Jūsų failų pavadinimai atitinka jų paskirtį (viršelis, vidus, priešlapiai)? Tinkamo failo pavadinimo pavyzdys: „manozurnalas_virselis.pdf“, „manozurnalas_vidus.pdf“.
- 03 Failai turi būti pateikiami abiemis lapo pusėms net ir tais atvejais, kai failų turinys abiejose lapo pusėse yra vienodas.
- 04 Spauda ant antros lapo pusės visada vykdoma failą verčiant per šoną, pagal pateiktą PDF failo orientaciją (vertikalus (*portrait*) arba horizontalus (*landscape*)). Kitas vertimo būdas „per galvą“ galimas tik klientui šią informaciją pateikus raštu.
- 05 Failų paruošimas. Jeigu Jūsų produktas bus brošiūra arba knyga, ar žinote, kaip tinkamai paruošti viršelio išklotinę? Ar žinote, koks bus gaminio nugarėlės plotis?
- 06 Apipjauto gaminio formatas (*trim-box*). Ar kuriant failą nustatėte tinkamą apipjauto gaminio formatą (*trim-box*)? Užlaidos nėra įskaičiuojamos į apipjauto gaminio formatą.
- 07 Užlaidos. Ar faile yra paliktos užlaidos?
- 08 Saugi zona. Ar svarbūs dizaino objektai (pavyzdžiui, tekstas) yra išdėstyti saugiu atstumu nuo pjovimo linijos?
- 09 Spalvinė erdvė ir specialios (*Pantone*) spalvos. Ar Jūsų faile yra naudojamos tik tos spalvos, kurios bus naudojamos spausdinant?

Jeigu į visus klausimus atsakėte „taip“ tuomet Jūsų failas yra tinkamas spausdinimui.

PDF FAILŲ PARUOŠIMAS

- ⁰¹ Eksportuojant PDF failus rekomenduojame naudoti standartines PDF versijas: PDF/X-1 iki PDF/X-4.
- ⁰² Failas turėtų būti generuojamas su tinkamu ICC spalvų profiliu. ICC profilis parenkamas priklausomai nuo to, koks popierius bus naudojamas spausdinant produkciją (kreidiniam popieriui – PSO Coated V3 (Fogra51), ofsetiniam popieriui – PSO Uncoated V3 (Fogra52), spalvų profilis galite [atsisiųsti čia](#)). Jeigu nežinote, kaip pasirinkti tinkamą spalvų profilį, naudokite standartinį Coated Fogra39 profilį, kuris instaliuotas visose grafinėse programose. Tokiu atveju, reikalingą spalvų konversiją atliks mūsų reprocentro darbuotojai.
- ⁰³ Kai ruošiate failus brošiūros spausdinimui, visi vidiniai puslapiai turi būti eksportuojami viename PDF faile. Tačiau failų dydis neturėtų viršyti 1 GB. Norint sumažinti failų dydį rekomenduojame naudoti **aukščiausios** kokybės **JPEG** suspaudimo parametrus (žr. pav. 1).

- ⁰⁴ Nenaudokite „export“ ar „spreads“ nustatymų vidiniams puslapiams. PDF failas turi būti eksportuojamas atskirais puslapiais.
- ⁰⁵ Įsitikinkite, kad failų pavadinimai atitinka jų paskirtį (viršelis, vidiniai puslapiai, priešlapiai). Failo pavyzdys: „manozurnalas_virselis.pdf“, „manozurnalas_vidus.pdf“.

Segtų brošiūrų failų pateikimas

- ⁰¹ Self-cover brošiūrų (t.y. brošiūrų, kurių viršelis ir vidiniai puslapiai spausdinami ant to paties popieriaus): segtos brošiūros viršelis ir vidiniai puslapiai turi būti išsaugoti viename PDF faile. Nepateikite viršelio failų atvertimais, jei jie turi atitikti vidinių puslapių dydį. Nebent, tai yra nestandartinio dydžio viršelis arba viršelis su atvartais.
- ⁰² Segtoms brošiūroms, kai viršelis ir vidiniai puslapiai yra spausdinami ant skirtingos rūšies ar skirtingos gramatūros popieriaus, viršelis ir vidiniai puslapiai turi būti pateikiami skirtinguose PDF failuose, atitinkamai nurodant failų pavadinimus. Tiek vidinius, tiek viršelio puslapius reikia eksportuoti PDF faile kaip skirtingus puslapius, o ne kaip atvertimą (spreads), kitaip tariant, vienas PDF puslapis turi atitikti vieną leidinio puslapį.

Klijuotų brošiūrų (siūtų-klijuotų brošiūrų) failų pateikimas

Klijuotų brošiūrų viršelio failai turi būti pateikti kaip išsklotinė kartu su nugarėle. Jeigu spausdinama ir vidinėje viršelio dalyje, tuomet failas paruošiamas taip pat (ištisa išsklotine / spread) ir pateikiamas tame pačiame „..._viršelis.pdf“ faile. Turėkite omenyje, kad vidinė nugarėlės pusė ir 6-8 mm zona aplink bus naudojama klijavimui ir nebus matoma pabaigtoje brošiūroje. Norėdami rasti daugiau informacijos apie saugią zoną ir viršelio išmatavimus, peržiūrėkite viršelio schemas. Prašome pasitarti su savo projektų vadovu dėl tikslaus nugarėlės pločio, jei abejojate dėl viršelio išmatavimų.

Lankstinukų failų paruošimas

4 puslapių lankstinukai turi būti pateikiami kaip 4 atskirų puslapių PDF failas. Jei lankstinuke yra daugiau, negu 4 puslapiai tai failas pateikiamas kaip išsklotinė.

Failų pateikimas UV lakavimui, šilkografijai, folijai, įspaudui, iškėlimui

- ⁰¹ Kiekvienam iš šių procesų failai pateikiami atskirai nuo pagrindinio spausdinimo failo. UV lakavimo, šilkografijos, folijos, įspaudo ar iškėlimo failo (PDF) išmatavimai turi visiškai sutapti su pagrindinio failo matmenimis.
- ⁰² Objektai, kuriems turėtų būti taikomas vienas iš apdailos būdų (UV lakavimas, šilkografija, folija, įspaudas ar iškėlimas), turi būti užpildyti 100% BLACK spalva ir tiksliai atitikti apdailos vietą. Jeigu apdaila taikoma ant jau atspausdintų objektų, tai objektai turi idealiai atitikti apdailos plotą. Nerekomenduojame apdailos taikyti tekstams, kurių dydis yra mažesnis, negu 6pt, ir linijoms, kurios yra plonesnės, negu 0,1 mm. Atstumas tarp dviejų objektų su apdaila turėtų būti ne mažesnis, kaip 0,4 mm.

Failų pateikimas iškirtimui pagal formą

Kirtimo forma kertamiems darbams turi būti pateikiama atskiru PDF formato failu. Kirtimo formos failo dydis turi visiškai atitikti gaminio failo dydį.

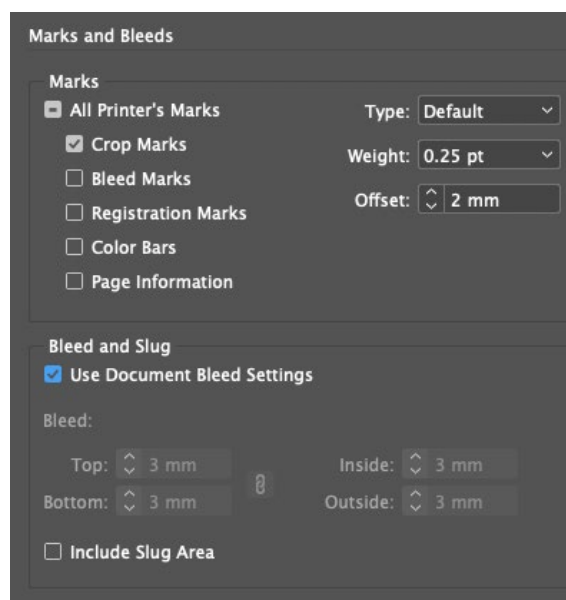
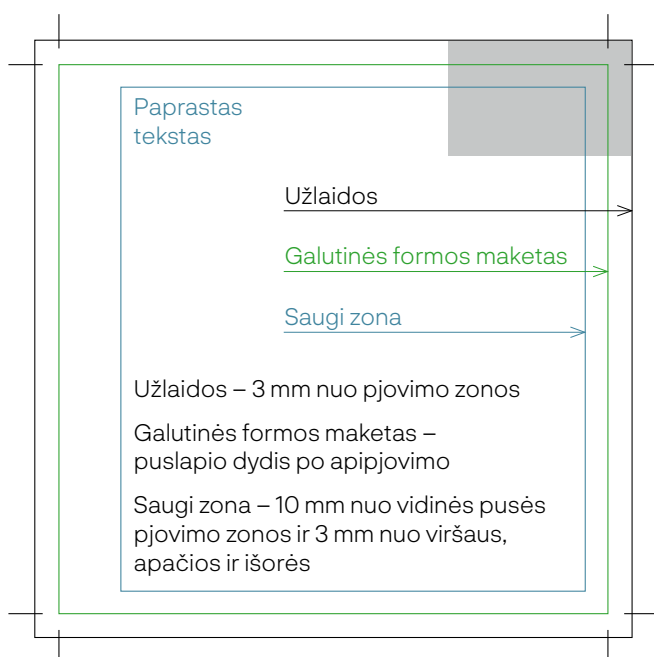
Skirtingos kalbos versijos

- ⁰¹ Ruošiant leidinius skirtingomis kalbomis ir norint juos spausdinti keičiant tik juodą spalvą, failai turi būti paruošti taip: pagrindas (visom kalboms nekintanti informacija) – CMYK failas be kintančio teksto. Tik juodos spalvos skirtingų kalbų tekstai turi būti sudėti į atskirus failus.
- ⁰² Kitas būdas: paruošti PDF failą sluoksniais (layers), kur yra CMYK pagrindo sluoksnis ir atskiri kalbų sluoksniai.

GALUTINĖS FORMOS MAKETO LINIJOS, UŽLAIDOS IR SAUGI ZONA

Kiekvienas spausdinimui paruoštas failas turi turėti:

- ⁰¹ Aprašytą galutinį gaminio formatą (trim-box). Galutinio formato linijų PDF faile dažniausiai nesimato, bet tai yra svarbi informacija apie gaminio galutinį dydį.
- ⁰² Užlaidos: visi objektai faile arba turėtų tilpti saugioje zonoje, arba išsiplėsti į 3 mm užlaidų zoną.
- ⁰³ Saugi zona. Kad svarbūs objektai (pavyzdžiui: teksto dalis) nebūtų nupjauti, jie turėtų tilpti plote, kuris vadinamas saugia zona. Ši zona turėtų būti bent 3mm atstumu nuo viršaus, apačios ir šoninių puslapio kraštų bei 10 mm atstumu nuo vidinės (nugarėlės) pusės.

KADA REIKALINGOS UŽLAIDOS?

Užlaidos reikalingos, kai grafinis vaizdas (fotografijos, tekstas, fonas) tęsiasi iki pat gaminio krašto.

Turi būti paruoštas galutinio formato maketas (*trim*) + užlaidos (*bleed*). Užlaidos turi būti ne mažesnės, negu 3 mm.

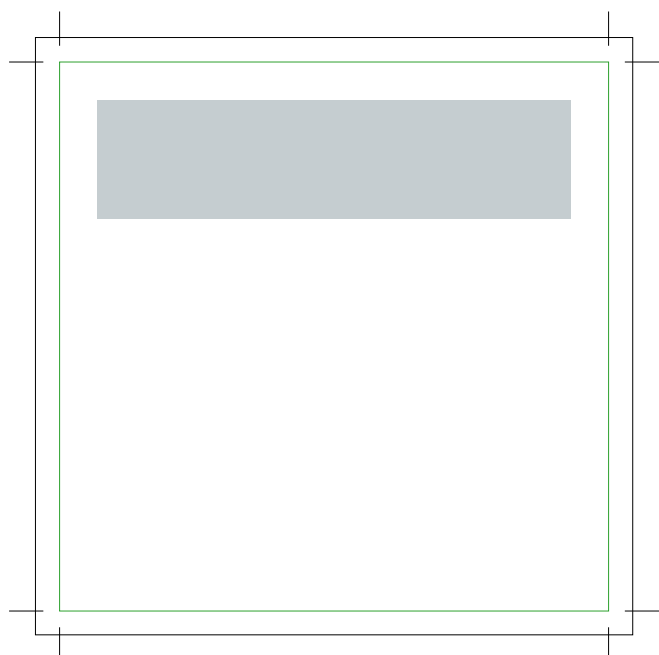
UŽLAIDOS NEREIKALINGOS

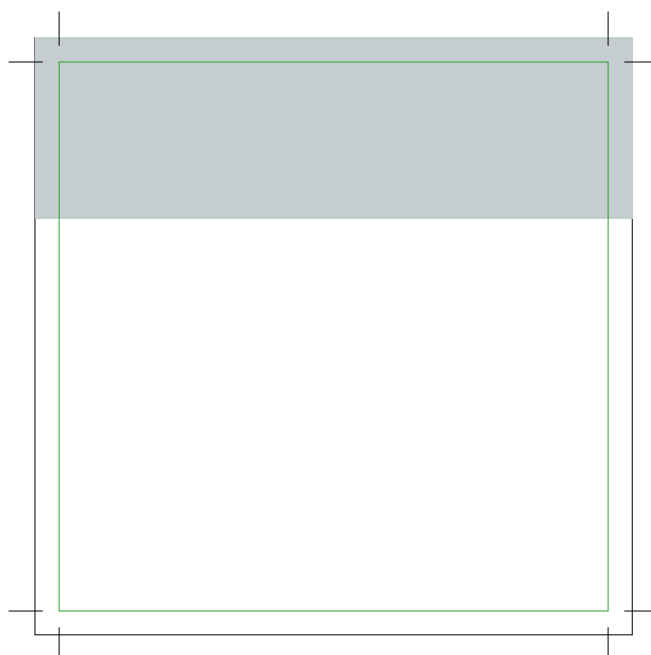
UŽLAIDOS REIKALINGOS

Brošiūrose užlaidos privalo būti iš trijų pusių: viršaus (*top*), apačios (*bottom*) ir išorės (*outside*). Vidinėje pusėje (*inside*) užlaidos nėra būtinos.

Svarbu! Klijuotų brošiūrų viršelio išklotinėse, spirale įrištose brošiūrose bei kituose gaminiuose (skrajutėse, lankstinukuose, ir kt.) užlaidos privalo būti iš visų pusių.

UŽLAIDOS NEREIKALINGOS

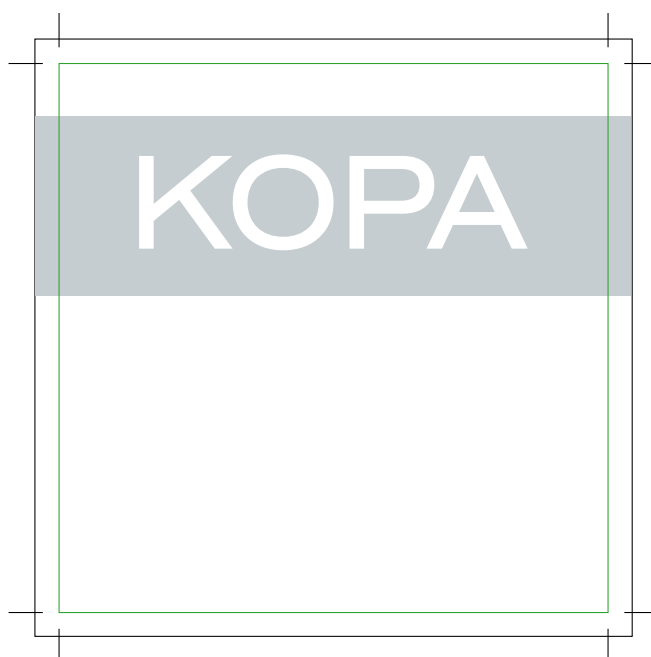
UŽLAIDOS REIKALINGOS

Generuodami PDF įsitikinkite, kad nustatymuose nurodėte parinktį „įtraukti užlaidas“.

Rekomenduojame makete nurodyti apipjovimo ir užlaidų žymes. Jos generuojamos automatiškai PDF kūrimo metu nurodant *Crop marks* parinktį. Apipjovimo žymės turi būti ne arčiau, kaip 2 mm iki pjovimo (*trim box*) ribos.

UŽLAIDOS NEREIKALINGOS

UŽLAIDOS REIKALINGOS

Grafiniai elementai

Paveiksliukai (*images*)

Įsitikinkite, kad Jūsų makete nėra žemos rezoliucijos objektų.

Rekomenduojama rezoliucija yra 300-350 dpi CMYK ir *Greyscale* objektams, 600-2540 dpi – vieno bito bitmap failams.

Bet kokių atveju, žemesnės, negu 150 dpi, rezoliucijos paveiksliukų kokybė spaudoje gali būti prasta.

Taip pat rekomenduojame naudoti tik CMYK ar *Grayscale* paveiksliukus, nes bet kokie RGB sistemoje pateikti paveiksliukai mūsų sistemoje bus automatiškai konvertuoti į CMYK ir kartais rezultatas gali neatitikti Jūsų lūkesčių.

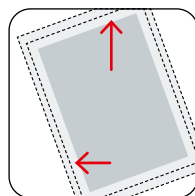

Šriftai

PDF – įsitikinkite, kad visi šriftai yra įtraukti (*embedded*) kuriant PDF failą.

EPS – įsitikinkite, kad visi šriftai yra paversti kreivėmis (*outlines*).

Smulkesni, negu 7 punktų šriftai turi būti sudaryti tik iš vienos šių spalvų: 100% *Black*, 100% *Cyan*, 100% *Magenta*, 100% *Yellow* arba 100% *Pantone*.

Saugus maketas

Svarbi informacija (ilustracijos, tekstas) turi būti nearčiau kaip 5 mm iki galutinio gaminio apipjovimo (*trim*) ribų.

Klijuotų brošiūrų antrame ir trečiame viršeliuose, bei pirmame ir paskutiniame vidiniuose puslapiuose svarbi informacija iš vidinės pusės (*inside*) turi būti atitraukta mažiausiai 8 mm. Taip pat, minėtuose puslapiuose iš vidinės pusės turi būti palikta 2 mm pločio balta juostelė (be spaudos), kad vidinis blokas kokybiškai prisiklijuotų prie viršelio.

UV lakavimo formoje ties bigavimo linija būtina palikti mažiausiai 3 mm pločio nelakuotą tarpelį.

Linijos

Makete negali būti naudojamos linijos, plonesnės, negu 0,08 mm.

Linijų, kurių plotis yra iki 0,2 mm, spalva negali būti maišoma iš kelių spalvų, linijos negali būti rastruojamos (turi būti 100% spalvos).

Spalvos

Papildomos (SPOT) spalvos

Įsitikinkite, kad makete naudojamos papildomos (SPOT) spalvos yra iš „Pantone“ spalvų paletės.

Nepalikite SPOT spalvų CMYK darbuose, nes automatinio konvertavimo metu atliktas pakeitimas gali neatikti Jūsų lūkesčių spalvai. Kaip naudojamos SPOT spalvos, paprasčiausia patikrinti „Acrobat PRO“ programoje pasirinkus skaidymo peržiūros (*Separation preview*) funkciją. Nenaudokite skirtingų „Pantone“ spalvų palečių. Pavyzdžiui, tame pačiame faile negali būti „Pantone 485C“ ir „Pantone 485U“ spalvos.

RGB spalvos

Nenaudokite makete RGB objektų ar spalvų. Visi RGB objektai automatiškai bus konvertuoti į CMYK, o rezultatas gali neatikti Jūsų lūkesčių.

Juoda spalva (*black*) – 100% juoda spalva, reprocentre automatiškai paruošiama *overprint* būdu. Todėl spausdinant juodus objektus neskaidriame fone (aukso, sidabro), negalima naudoti vien tik 100% juodą spalvą. Būtina pridėti ir kitų spalvų dedamųjų (pavyzdžiui, C50 M40 Y30 K100). Vien K100 atspausdinus *overprint* būdu, juoda spalva bus neryški.

Rekomenduojame visiems juodos spalvos objektams (išskyrus tekstą < 24 pt bei linijas < 3 pt) be 100% juodos spalvos pridėti ir kitų spalvų dedamųjų (pavyzdžiui, C50 M40 Y30 K100). Turėsime taip vadinamą RICH BLACK spalvą. Tai padeda išvengti nepageidaujamų *black overprint* reiškinių. Be to, juoda spalva su kitų spalvų dedamosiomis bus sodresnė, negu naudojant vien tik K100.

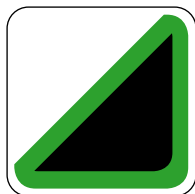

Pilka spalva (*gray*)

Pilkos spalvos fonui, kuris paruošiamas vien tik iš juodos spalvos, rekomenduojame naudoti 5-40% juodos spalvos.

Pilkos spalvos fonui iš CMYK rekomenduojame naudoti CMY: 5-20 proc., K: 5-100%.

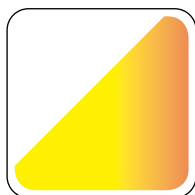
Pilka spalva jokių būdu negali būti sudaryta tik iš CMY be juodos spalvos, o juodos spalvos procentinis dydis turi būti didesnis už CMY procentinius dydžius.

Overprint spalvos

Jeigu Jūs atsitiktinai nustatėte *overprint* funkciją fono užpildymui ar linijai (kurie uždengia kitus objektus makete), atspausdintas darbas atrodys kitaip, nei matėte dizaino faile, nes dažai yra skaidrūs.

Norėdami patikrinti, ar maketas yra tinkamai paruoštas, programoje „Acrobat Pro“ meniu (*Advanced/Print production*) aktyvuokite funkciją „spaudinio peržiūra“ (*Print Preview*).

Perėjimai (*fountain fills*) ir skaidrumas (*transparency*)

Nenaudokite spalvos perėjimų SPOT spalvose, nes repro failų paruošimo sistema nepriims darbo.

Nenaudokite skaidrumo funkcijos, esančios „Microsoft“ ar „CorelDraw“ programose. Prieš generuodami PDF suliekitė (*flatten*) skaidrias zonas „Adobe Illustrator“ ar „Indesign“ programoje.

Niekada nenaudokite skaidrių zonų persidengiančių viena su kita, nes mūsų darbo eigoje galimi nepageidautini rezultatai.

Suminis dažo kiekis (*total ink limit*)

Savo dizaino darbe nenaudokite jokios spalvos, kurios suminis dažo kiekis viršija 300% (jis skaičiuojamas sudėjus kartu visas C, M, Y, K reikšmes).

Norime atkreipti Jūsų dėmesį į tai, kad mūsų programinė įranga automatiškai sumažins suminį dažo kiekį iki 300% tiek kreidiniui, tiek ofsetiniui popieriui. Iš esmės, tai nepakeis spalvingumo ir skirtumo Jūs praktiškai nepastebėsite, tačiau norėdami išvengti tokios konvertacijos, stenkitės neviršyti 300% suminio dažo kiekio bet kokiai popieriaus rūšiai.

Spalvų profiliai

Kreidiniui popieriui (PS1 popieriaus tipas), rekomenduojame konvertuoti spalvas naudojant profilį PSOcoated_v3.icc, didžiausias dažo kiekis – 300% (pagrindas FOGRA51 ISO 12647-2:2013).

Nekreidiniui popieriui (PS5 popieriaus tipas), rekomenduojame konvertuoti spalvas naudojant profilį PSOUncolated_v3_Fogra52.icc, didžiausias dažo kiekis – 300%. (pagrindas FOGRA52, tarptautinis ISO 12647-2:2013 standartas).

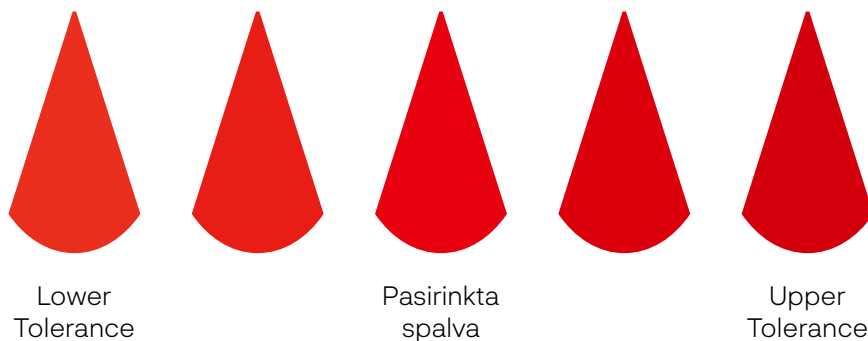
Spalvų/dažo intensyvumo tolerancijos

Dėl daugelio veiksnių, kurie įtakoja spaudos procesą, yra neįšvengiamas nedidelis spalvinis svyravimas atspausdintame gaminyje.

Tai reiškia, kad spalvos gali šiek tiek skirtis nuo spalvų originaliame dizaino faile, nepriklausomai nuo spausdinimo laikantis tarptautinio ISO standarto ir jo leidžiamų tolerancijų.

Daugialankiuose gaminiuose, ypač brošiūrose ar knygose, galimas spalvinis nukrypimas tarp spaudos lankų (žinoma, nustatytoje standarto ribose).

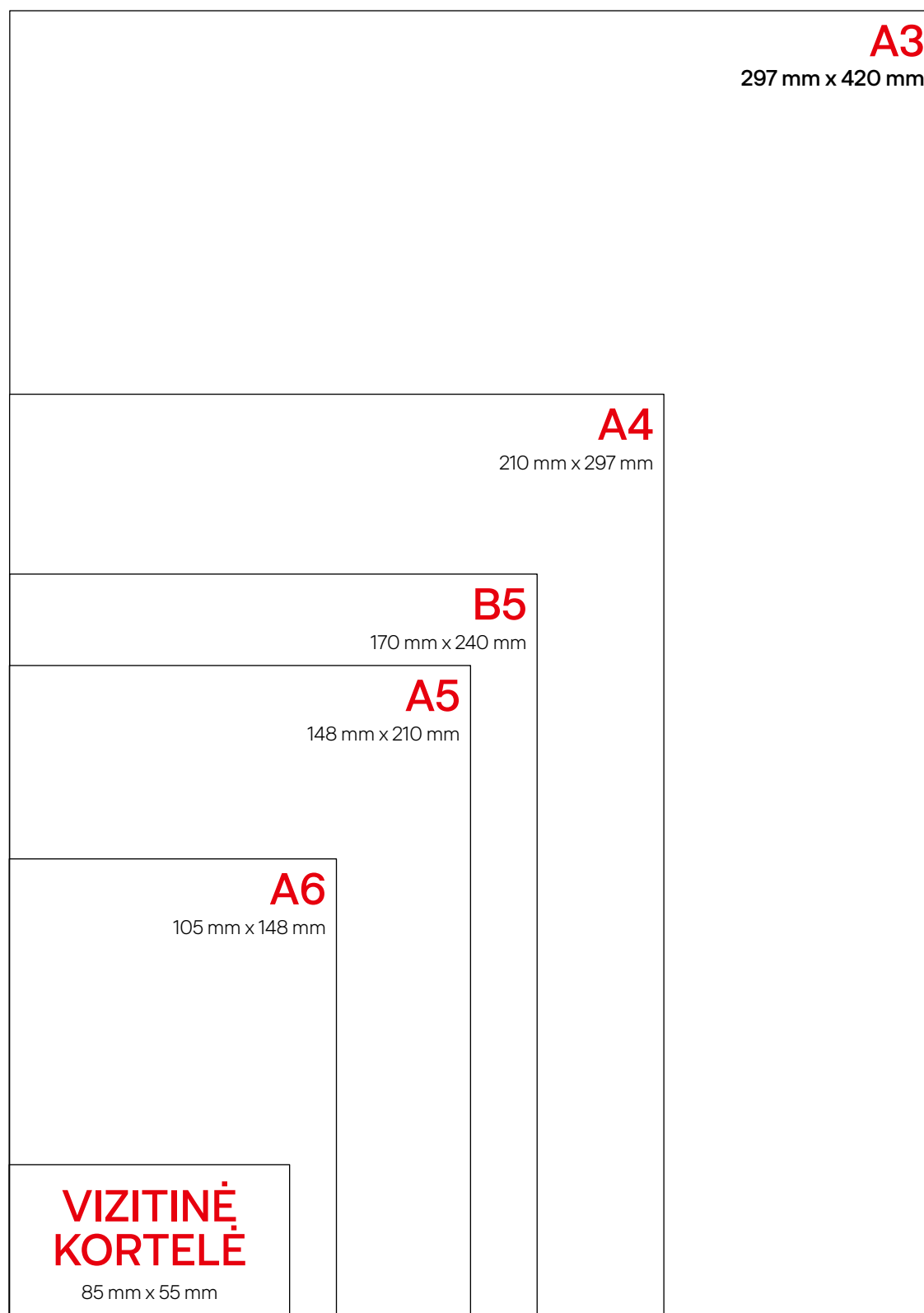
Taip pat norime pabrėžti, kad kartojamuose gaminiuose spalvos taip pat gali šiek tiek skirtis.

Monitoriaus spalvos

Vaizdas, kurį jūs matote monitoriuje, yra sudaromas iš RGB spalvų, todėl neįmanoma tiksliai atkartoti spalvų, kurios bus galutiniame gaminyje, nes spaudoje naudojama CMYK sistema. Be to, vaizdo tikslumui didelę įtaką daro monitoriaus kalibravimas.

Standartiniai jūsu maketo puslapių formatai

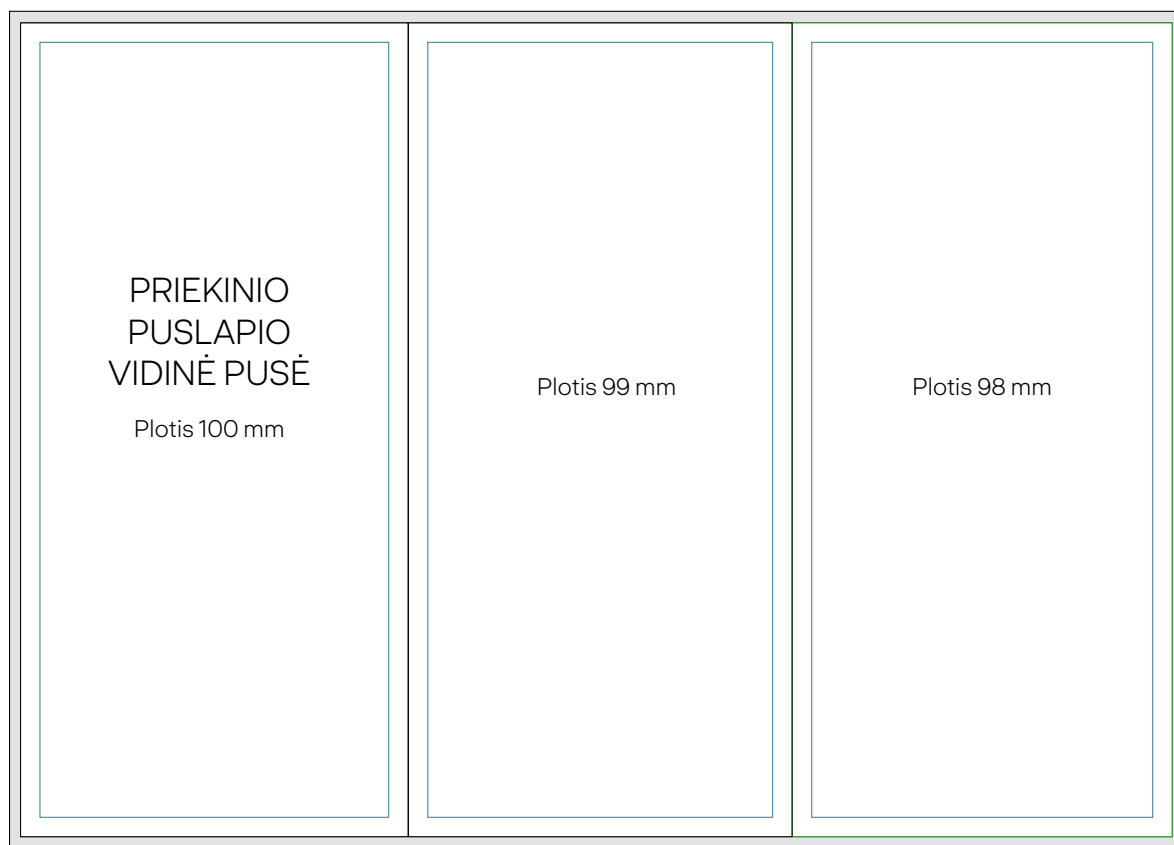
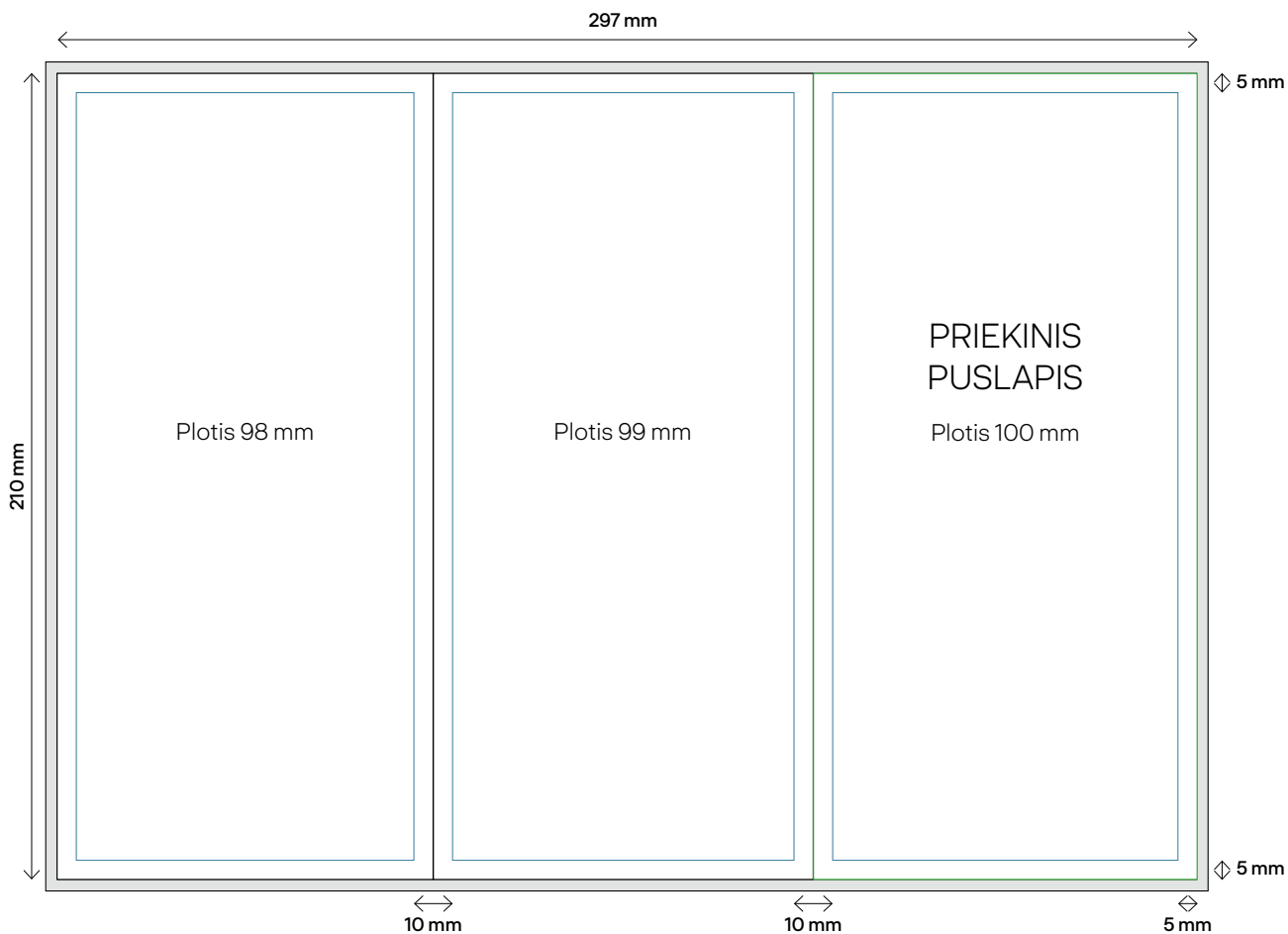

KITI DYDŽIAI: **A2** 594 mm x 420 mm

A1 840 mm x 594 mm

Lankstinukų išklotinės

Prašome remtis šiuo šablonu ruošiant trijų dalių lankstinukus:

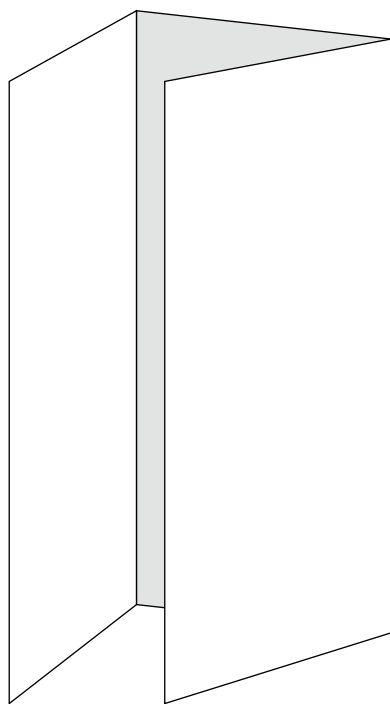
Negalimas tekstas už šių ribų

Maketo ribos

Užlaidų zona

Svarbu! Į vidų sulankstomų gaminių pirmas puslapis (viršelis) turi būti platesnis už kitus. „Armonikėlės“ tipo lankstinukų puslapiai turi būti vienodo dydžio.

Lankstinukų, kuriuose yra daugiau negu viena lenkimo linija (trijų dalių, keturių dalių ir kt.), failai pateikiami kaip lankstinuko išklotinė.

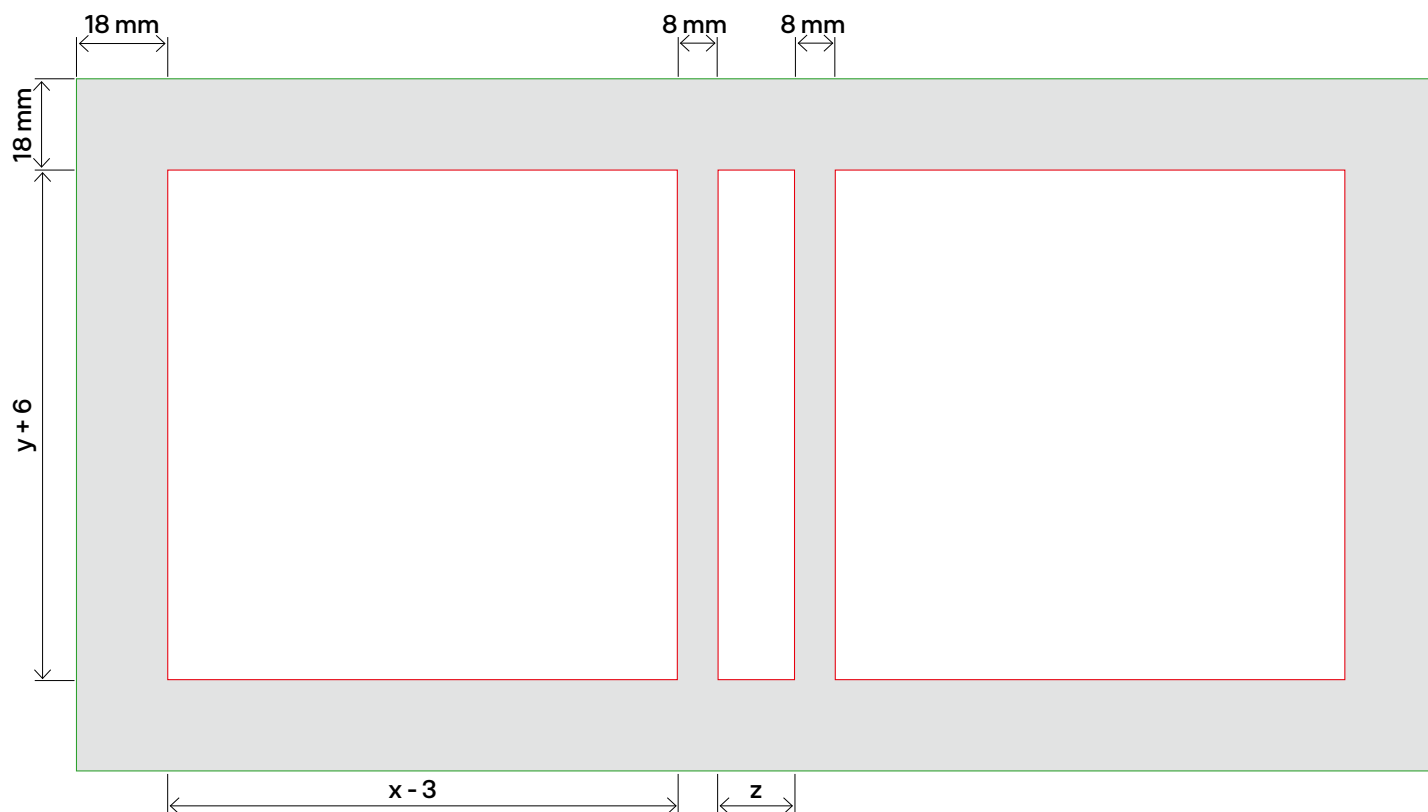

— Negalimas tekstas už šių ribų

— Maketo ribos

Užlaidų zona

Kietviršio viršelio išklotinės pavyzdys

Išklotinės matmenys pateikti mm

X - vidinio bloko plotis, Y - vidinio bloko ilgis, Z - nugarėlės storis